

S kongresa ZSMS

Pred, med in po 13. kongresu ZSMS se je največ razpravljalo in ugibalo o tem, ali bo ZSMS odslej politična ali družbeno organizacija (oz. bo stranka ali ne), bo «mladinska» ali ne, kaj bo s političnim in finančnim kapitalom doslej en(otn) mladinske organizacije, kako se bo odslej imenovala.

Kongres je enoznačno odgovoril vsaj na vprašanje njene političnosti in mladinskega. Dvomim, da so tisti, ki kolikor toliko poznajo razmere na slovenskem političnem polju, pričakovali, da bo ZSMS (p)ostala nekakšen vsemladinski parlament in si s tem priprala vrata v skupščino, kamor z institucionalizacijo političnega pluralizma in z novo volilno zakonodajo organizacije naj ne bi več vstopale avtomatično. ZSMS je v zadnjih desetih letih pač precej resno jemala svojo formalno vlogo v političnem sistemu in možnosti za vstop v skupščino in da osvoji še več sedežev v skupščini, kot ji jih zdaj avtomatično pripada, se seveda ne namerava odpovedati. Se pa bo morala — kot vsi drugi — boriti zanje. Za volilce. S političnim programom in uveljavljanjem zahtev in predlogov, ki iz njega izhajajo.

Da ZSMS s političnim pluralizmom misli resno, konec koncev dokazuje tudi s tem, kar ji marsikdo »zameri« (te zamere niso nepomembne v predvolilnih bojih!): s tem da se odpoveduje vlogi zastopnika interesov VSEH mladih. Družbena skupina, ki jo imenujemo mladina, je preveč heterogena, da bi vse interese lahko vključevala in zastopala ena organizacija z lastnim političnim programom in predpisano vsebino dela. Zato tudi ne bo več avtomatičnega »včlanjevanja« v ZSMS — ZSMS bo (je) odslej organizacija s prostovoljnimi članstvom. Član je lahko vsak, ki sprejema njen program in statut, ne glede na starost. Zgornje starostne meje ni več, s tem pa je odpadel še en (ne pa edini) razlog, zaradi katerega je bila ZSMS kadrovska baza za druge organizacije in ventil enopartijskega sistema. ZSMS se »mladosti« ne odpoveduje, vendar ta ne bo več njeno formalno obeležje.

Vse to seveda ne pomeni, da ZSMS zanika obstoj mladine kot posebne družbene skupine — pomeni samo, da priznava pluralistično mladinsko organiziranje (brez obveznega in avtomatičnega vključevanja v kakršnokoli organizacijo). Zato je dala pobudo za ustanovitev sveta mladinskih organizacij. Še več — ZSMS je, ker se zaveda nujnosti družbene skrbi za mladino, sprožila tudi pobudo za ustanovitev mladinskega ministr-

stva. Več o tem lahko preberete v resolucijah, ki sta bili sprejeti na kongresu v Portorožu.

O vprašanju političnega kapitala (o finančnem bi težko govorili, o nadaljnjem financiranju pa naj bi odlo-

čal zakon o začasnem financiranju »družbenopolitičnih« organizacij, ki pa bo napisan prepozno) in o imenu pa kdaj drugi — če bo kdo od političnih konkretov ta vprašanja vrgel kot kost na glodanje v predvolilnih bojih. Ta tekst je samo uvod v omejenih resolucijah, ki se zdita še kako relevantni tudi na ravni občine. Toliko bolj, ker je ZSMS doslej na najnižjih nivojih organiziranja delovala kot družbena organizacija.

Metka Mencin

Svet mladinskih organizacij

S preobrazbo organizacije iz sistemsko predvidenega reprezentanta mlade populacije v politično in družbeno organizacijo prostovoljnega članstva, ZSMS zapuša vlogo krovne prisilne organizacije mladih v Sloveniji.

Z ukinitvijo tega monopola se odpira prostor pluralističnega mladinskega organiziranja. Poleg sedanjih in bodočih političnih mladinskih organizacij, je tu še cela vrsta drugih, ki presegajo namene političnega združevanja. Tu mislimo na interesna in stanovanjska združenja ter različne oblike prostora delovanja.

Prav zaradi obstoja mladine kot posebne družbene skupine je smiselno razmišljati o povezovanju teh organizacij; prostovoljni in enakopravni članic Mladinskega sveta.

Mladinski svet bi tako ne predstavljal enotnega in omejujočega okvira delovanja svojih članic, ki se povezujejo v svetu kot kolektivna telesa.

Če naj bi Mladinski svet bil institucionalni prostor stalnega srečevanja in sodelovanja, potem mora imeti oblikovana jasna pravila. Vsebinska sodelovanja je prepustna svobodnemu medsebojnemu oblikovanju akcij in projektov v skladu z interesi posameznih članic.

Delovanje Mladinskega sveta navzven je najprej osredotočeno na družbeno oblikovanje zakonskih pogojev, ki urejajo področje in način delovanja različnih oblik mladinske organiziranosti. Prva ost meri na t. i. ministrstvo za mladino in preko njega, na skupščino. Pri tem pa niso izvzete vse ostale družbene institucije. Izvajanje dejavnosti sveta navzven se navezuje na notranji institucionalni prostor samega sveta. Velik del, če že ne glavina takšnega delovanja, je prenešana na stalne in začasne organizacijske oblike delovanja članic sveta v smislu projektnih povezav. Oblikovanje vsebine in oblike sodelovanja znotraj posameznega projekta je prepustno v projekt vstopajočim članicam sveta.

Mladinski svet kot okvir povezovanja velikega dela mlade populacije ima tudi reprezentativno vlogo. Njegova reprezentančnost se odraža skozi uveljavljanje tako skupnih dejavnosti kot dejavnosti vsake članice sveta posebej; prvič, uveljavljanje v celotni družbi z namenom priznanja pomembnosti njihovih aktivnosti, in drugič, seznanjanje posameznikov o njihovih možnostih vključitve dela posamezne članice Mladinskega sveta. Na mednarodnem prizorišču se povezuje s podobnimi organizacijami in svojim članicam pomaga pri vključevanju v različne oblike mednarodnega sodelovanja.

Aktualni ekološki problemi

V zadnjem času se tudi med prebivalci občine Grosuplje intenzivno prebujajo ekološka zavest in skrb za zdravo in čisto okolje, zato se najbrž ne moremo čuditi dejstvu, da na naslov Občinske konference SZDL Grosuplje, oziroma njenega Sveta za varstvo okolja prihajajo številne pobude, prošnje, vprašanja itd. Svet za varstvo okolja vse te pobude in vprašanja obravnava na svojih sejah ter daje ustrezne pobude upravnim organom občine Grosuplje in tudi republiškim organom. V zadnjem času so aktualne predvsem naslednje zveze s področja varstva okolja:

Ureditev križišča pri motelu

Krajani Jerove vasi zahtevajo, da se križišče primerno prometno uredi ter izmeri hrup na cestni povezavi križišče — Jerova vas - Grosuplje. Zahtevajo sanacijo stanja na križišču, prepoved prometa dokler ne bo izvedena sanacija križišča in ceste Ob Grosupeljščici (zvočna zaščita, ureditev oznak, sanacija kanalizacije) in izdana ustrežna, do sedaj še ne izdana dovoljenja. V nasprotnem primeru je potrebno sprožiti postopek med izvajalci in upravnimi službami, ki so dovolile uporabo navedenih objektov nizkih gradenj, saj je bilo za gradnjo priključka pri motelu ter izgradnjo novega križišča izdano lokacijsko dovoljenje, ki pa ni predvidevalo spremembo obstoječega prometnega režima. Prednostna cesta bi še vedno morala ostati Ljubljanska cesta, kar pa do sedaj ni bilo realizirano.

Centralna občinska deponija komunalnih odpadkov

Skupščina občine Grosuplje je na sejah zborov SO Grosuplje, 18. in 20. 9. 1989 sprejela spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana občine Grosuplje za obdobje 1986 — 2000, ki predvideva lokacijo centralne občinske deponije komunalnih odpadkov na Stehanu, kljub temu, da so krajani krajevne skupnosti Grosuplje zahtevali drugo lokacijo. Odbor občanov za razrešitev problema sporne lokacije smetišča Stehan sedaj zahteva, da skupščina občine razveljavi sprejeto dopolnitev dolgoročnega plana občine o sporni lokaciji deponije komunalnih odpadkov, ter naj za pripravo predloga za objektivno, strokovno in pravno neoporečno rešitev tega problema imenuje ustrezen organ, ki naj po možnosti pripravi predlog z alternativnimi variantami, med katerimi bodo organi lahko na osnovi pripravljenih strokovnih podlag presojali in odločali o optimalni rešitvi. Odbor namerava na Ustavnem sodišču SRS sprožiti postopek za postavitev vprašanja zaupnice članom Izvršnega sveta. Družbenemu pravobranilcu samoupravljanja so posredovali zahtevo, da v skladu z zakonom zagotovi družbeno varstvo kršenih samoupravnih pravic delovnih ljudi v KS, delegatom KS v zboru krajevnih skupnosti SO Grosuplje pa bodo predlagali, naj na seji skupščine občine Grosuplje predlagajo obrav-

navo in politično oceno dela Izvršnega sveta pri izbiri in potrditvi sporne lokacije. Svoje aktivnosti utemeljujejo z dejstvom, da je bil predlog potrjen s preglasovanjem in da je bila kršena pravica občanov, da v okviru KS odločajo o uresničevanju svojih interesov varstva okolja. Prav tako pa menijo, da so bile strokovne ocene na javnih razpravah pomanjkljive, protislovne ter pristranske glede obravnavanih alternativnih lokacij.

KIP Ivančna gorica

Nakup bivših prostorov Agrostroja Ivančna gorica že dolgo buri duhove predvsem v krajevni skupnosti Ivančna gorica, saj je delovne prostore odkupila delovna organizacija KIP iz Ljubljane. Ker so bili takoj postavljeni dvomi o ekološko čisti proizvodnji, je bilo do sedaj v KS Ivančna gorica organiziranih že več sestankov s predstavniki KIP-a iz Ljubljane ter občine Grosuplje. Na zadnjem sestanku, ki je bil v KS Ivančna gorica 23. oktobra 1989, je bila predstavljena tudi študija SEP-a iz Ljubljane pod naslovom »Preliminarna ocena preselitve proizvodnje DO KIP Ljubljana iz Opekarske ceste v Ljubljani v Ivančno gorico z vidikov varstva okolja«. Po razpravi so še vedno ostala odprta nekatera vprašanja in zahteve, na katera terjajo krajani odgovore pred izdajo gradbenega dovoljenja in izdajo dovoljenja za pričetek proizvodnje. Ta vprašanja in zahteve so naslednja:

1. Ali so bile na dosednji lokaciji DO KIP Ljubljana opravljene meritve emisije in analizirana vplivnost na okolje, čeprav stara tehnologija glede emisije ni primerljiva s tehnologijo, ki naj bi se preselila v Ivančno gorico?

2. Izdela naj se strokovna analiza, kolikšna količina fluoridov se

nahaja na področju lokacije predvidene proizvodnje.

3. Izdela naj se strokovna ocena o tehnološki predvidenega obsega proizvodnega procesa in o tem, kolikšna je emisija fluoridov ter drugih emisij (prah, SO₂...) v zrak in podtalnico brez uporabe čistilnih naprav in variantno, z uporabo čistilnih filtrov.

4. Kakšna je ekonomska računica uporabe čistilnih filtrov in na kakšen način je možna uporaba filtrov poleg meritev emisij?

5. Izdela naj se ocena, kako dodatno onesnaževanje (SO₂, svinec), ki jih uporablja transport dodatno vplivajo na onesnaženje izven tehnološkega procesa.

6. Glede na geološke raziskave in dejstva, da se nahaja lokacija na potresnem območju, je potrebno izdelati oceno v primeru potresa in določiti, do katere stopnje potresa je zavarovana emisija fluoridov, vsebovanih v objektu v čistilnih napravah.

7. V kolikem času se pokažejo posledice uživanja kontaminirane hrane in pijače, ki vsebujejo bazne fluoride ter v kolikem času se kontaminacija lahko opazi brez talnih meritev emisij? Kdo in na kakšen način bo izvajal meritve?

Poleg navedenih odprtih vprašanj, je razprava zahtevala v najkrajšem času ponoven sestanek v krajevni skupnosti.

Za to stevilko Naše skupnosti smo prejeli predstavitev delovne organizacije KIP Ljubljana, katero so nam posredovali predstavniki delovne organizacije, prejeli pa smo tudi mnenje Ekološke skupine iz Šolskega centra Ivančna gorica. Ker menimo, da je obravnavana problematika izredno zanimiva za širši krog občanov, omejena sestavka v celoti objavljamo.

Ministrstvo za mladino

Usmeritev slovenske družbe k svobodni konkurenci tudi v pluralnem političnem prostoru seveda narekuje tudi ukinitvev monopolnega in avtomatičnega vstopanja v skupščino SR Slovenije. Pomeni točno lokacijo najvišje oblasti, poti do nje in iz nje.

Otroke in mladino razumemo kot posebno družbeno skupino znotraj celotne družbe. Tej družbeni skupini vsaka civilizirana in humana družba dodeljuje nekaj pozornosti in skrbi več prav zaradi njenih posebnosti.

Oblikovanje zaokrožene celote t. i. družbene skrbi za mladino ne more biti prepusteno avtomatičnemu obstoju paradržavnih organizacij in njihovim posegom. Mesto oblikovanja zakonskih določil izvajanja te »skrbi« mora biti skupščina. Mesto izvajanja teh določil pa je v izvršnem svetu. Pri tem mora biti politika, ki se izvaja, kot tudi njeno izvajanje, celovito in stalno. To za nas pomeni, da poseganje skupščine v pogoje, ki urejajo področja in načine izvajanja skrbi za mladino, ne sme biti razpršeno in kampanjsko resna in odgovorna politika si takšne neučinkovitosti ne more privoščiti.

Zahteva po celovitosti in stalnem posvečenju pozornosti države do otrok in mladine narekuje uvrstitev naslednjih nalog v delokrog t. i. ministrstva za mladino:

- konsistentno spremljanje in uveljavljanje pozitivnih normativnih rešitev, ki posegajo v področja in načine izvajanja skrbi za otroke in mladino;
- izvajanje sprejetih normativnih rešitev, bodisi samostojno bodisi v sodelovanju z vsemi drugimi telesi izvršnega sveta, ki s svojo vsebino in delovanjem posegajo na področje otrok in mladine;
- zagotavljanje finančnih sredstev v okviru proračunskih sredstev družbenopolitične skupnosti in upravljanje z omejenim fondom finančnih sredstev za potrebe izvajanja družbene skrbi za otroke in mladino, kakor tudi njihovih svobodnih združenj;
- spremljanje potreb in zahtev otrok in mladine ter njihovih oblik svobodnega združevanja, oblikovanje ustreznih rešitev in njihova promocija v skupščinskem sistemu;
- izvajanje samostojnih obveznosti iz nacionalnih programov za otroke in mladino na področju: mobilnosti otrok in mladine; prostorske dejavnosti otrok in mladine; pravnega in socialnega svetovanja otrokom, njihovim staršem in mladini; dejavnosti informiranja, neformalnega izobraževanja in svetovanja za potrebe otrok in mladine, oziroma njihovih oblik svobodnega združevanja.

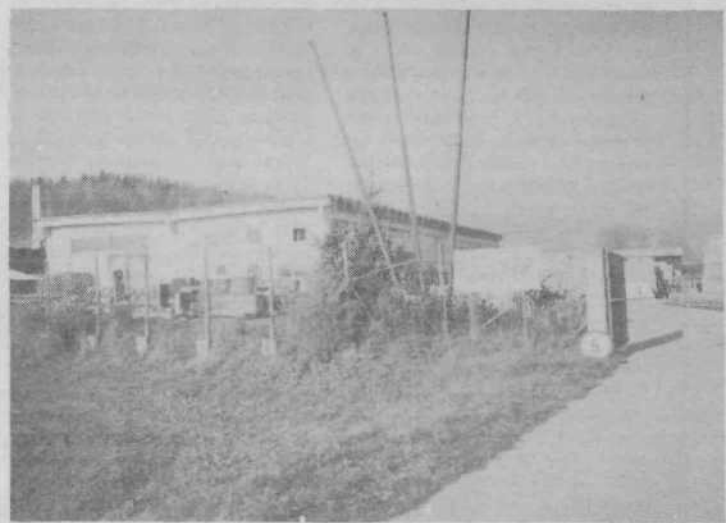
Zaradi težav v poslovanju je delovna organizacija Agrostroj iz Ivančne gorice prišla v stečaj in likvidacijo. Propadlo tovarno pa je letos poleti odkupila delovna organizacija KIP iz Ljubljane. Sem namreč želi preseliti kompletno proizvodnjo šamotnih opek iz raznih ognjeodpornih materialov.

Vodstvo delovne organizacije KIP je zatrjevalo, da njihova proizvodnja ne onesnažuje okolja. Krajevna skupnost Ivančna gorica pa je kljub temu zahtevala strokovno analizo njihove proizvodnje ter za menenje zaprosila priznano skupino SEPO, ki deluje v okviru Inštituta Jožef Stefan. Sredi oktobra letos je bila ocena tudi narejena in posredovana vsem prizadetim. Ocena je dolga 18 strani, izdelali pa so jo strokovnjaki, ki se profesionalno ukvarjajo z urejanjem okolja. Ta že takoj na začetku poudarja, da objekt, kakršen pač je, iz krajevskega vidika v to okolje ne sodi in ga bo potrebno tudi iz tega stališča sanira-

ti. Sicer pa ocena opozarja predvsem na to, da so v dimnih plinih, ki se sproščajo pri planiranju KIP-ovi proizvodnji, strupeni fluoridi, ki izhajajo iz gline med žganjem pri visokih temperaturah. V oceni ob fluoridih piše: »Fluoridni odpadki spadajo med najbolj strupene industrijske odpadke in škodljivo vplivajo na živali in rastline. Fluoridi v hlapih se poleg tega še nalagajo. Pri nas so bili gozdarski inštituti prvi, ki so začeli opozarjati na kritičen položaj v okolju. Glede na to, da fluoridi škodljivo vplivajo na rastline je prišlo do popolnega uničenja velikih gozdnih površin, zlasti iglavcev. Tudi v telo človeka pridejo z

zrakom, vodo, kontaminirano hrano in pijačo, ki vsebujejo tope fluoride. Topni fluoridi pridejo v krvni obtok in obliki fluoridnih ionov. Del fluoridov se v nekaj urah izloči iz organizma z urinom, drugi del pa se vgradi v kostno tkivo v obliko kalcevega fluorida. Fluoridi se nalagajo tudi v sklepe ter povzročajo bolečine in zmanjšajo gibljivost kosti... Znano je, da se fluoridi akumulirajo v rastlinah, tleh in kosteh, ki zaradi tega postanejo krhke... Navedena emisija (pri enem žganju šamotnih izdelkov bi se v zrak iz DO KIP izločilo 5,64 kg fluoridov, predvidenih pa je 130 sarž na leto) bo torej ob mirnem vremenu pod 100 m visoko inverzijo onesnažila nad dopustno mejo več kot 10 milijard kubičnih metrov zraka, kar pomeni širše območje Ivančne gorice. Trditev investitorja, da bo emisija fluoridov manjša, kot dovoljuje zakon, je torej preveč optimistična...«.

Na sestanku, ki je bil organiziran v KS Ivančna gorica ob predstavitvi SEPO-vega mnenja, so predstavniki KIP-a sicer zagotovili, da bodo dimne pline filtrirali, vendar pa krajani takim obljubam in filtrom ne zaupamo, in sicer predvsem iz izkušenj, ki jih že sedaj imamo v tem kraju. Ivančna gorica je namreč že sedaj na sedmem mestu po onesnaženosti zraka v Sloveniji, onesnaževalci pa so znani. Kljub temu, da so tudi ti obljubljali učinkovite filtre, se stanje zraka ne izboljšuje. Predvsem pa so opazne velike spremembe na okolju, kar je seveda posledica velike onesnaženosti. Krajani torej ne sprejemamo nikakršne industrije, ki bi omejenjujo stanje v kakršnekoli smislu še poslabšala, pač

pa zahtevamo učinkovito sanacijo dose-danih virov onesnaževanja.

Ni nam tudi jasno kako more biti organizirana proizvodnja mesa (prašičja farma) in potencialno velik proizvajalec strupov praktično na isti parceli. Zavedamo se tudi, da širše območje Ivančne gorice, to so predvsem krajevne skupnosti Stična, Metnaja, Sentvid, Muljava, Krka in Zagradec, ki so v tem primeru prizadete, proizvajajo velike količine vsaj do sedaj neoporečne kvalitete hrane, ki jo plasirajo do različnih kupcev v glavnem preko KZ Stična. Ne bomo dovolili, da bi vsi ti proizvođači dobili fluoridni pečat in tako zaporo tržišča ali v blažji obliki slabo cenno. Vprašujemo se tudi, kdo pravzaprav manipulira s krajani v Ivančni gorici in kdo je pravzaprav ta, ki nam hoče vsiliti še enega osnaževalca, ki bi nas počasi, a vztrajno zastrupljal. Čudi nas tudi, da kljub današnji ekološki osveščenosti, velikemu številu forumov, ki se bavijo s to problematiko, raznoraznim programskim zasnovam, ki dajejo čisto, za človeka prijazno okolje, na prvo mesto svojih prizadevanj, pri nas stanje tudi perspektivno ni nič boljše. Počutimo se izolirani in nemočni ter večkrat izigrani pri urejanju teh zadev, zato prosimo vse tozadevne legalne institucije, predvsem pa občino Grosuplje, da nam pomagajo pri ureditvi ekološkega stanja v Ivančni gorici. Vsekakor je nesprejemljivo, da v sedanje ekološko že sedaj preoporečno stanje, dobimo še novega onesnaževalca, ki bo poleg tega še zastrupljal.

Prizadevali si bomo našo dolino čim bolj ekološko sanirati, nikakor pa ne bomo dovolili prisotnosti novih onesnaževalcev, proti čemer se bomo borili z vsemi sredstvi.

Za ekološko skupino v Š. C. Ivančna gorica
Lojze Podobnik